

บทที่ 5

การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง จังหวัดสระบุรี

การวิจัยในระยะที่ 3 เป็นขั้นตอนการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยการนำข้อมูลที่เป็นแนวทาง วิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 2 มาเป็นข้อมูลนำเข้าในการวิจัยในระยะที่มีขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียน

คำถามการวิจัย

จะพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการวิจัยที่นำเอาแนวทาง และวิธีการพัฒนาพร้อมทั้งดัชนีชี้วัดความสำเร็จในระยะที่ 2 มาดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ มีรายละเอียดของกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. กรอบการวิจัย

นำแนวทางวิธีการและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ที่ได้จากการประชุมหาแนวทางของผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ของการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 (R2) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลัก

ในการวิจัยและพัฒนาได้ประยุกต์ใช้จากหลักการประหยัดของนโยบายขับเคลื่อนแผนชุมชน จัดความยากจน ศูนย์อำนวยการต่อสู้กับความยากจน เพื่อชนะความยากจน กระทรวงมหาดไทย (ศตจ.มท.) (2548 - 2549 หน้า 70) ประกอบด้วย

1. การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกวัน
2. การควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

2. ประชากร

ในระยะที่ 3 (D1) นี้ ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการวิจัย (Insider) ได้แก่ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนบ้านทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน 29 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัย (outsider) ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาและตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวนรวม 16 คน ประกอบด้วย

1) บุคลากรในสถานศึกษา	จำนวน 4 คน
2) ตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	จำนวน 10 คน
3) ผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 3 มีดังนี้

3.1.1 แบบทดสอบความรู้เรื่องการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัด จำนวน 14 ข้อ

3.1.2 แบบวัดเจตคติต่อการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และใช้จ่ายอย่างประหยัด

3.1.3 แบบประเมินการดำเนินกิจกรรม

- 1) แบบประเมินพฤติกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัว
- 2) แบบประเมินพฤติกรรมการควบคุมรายจ่าย / ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

3.1.4 แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

3.2 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

3.2.1 ความรู้เรื่อง การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัว การพัฒนาจัดทำโครงการจัดการเรียนรู้ เพิ่มเติมใน สาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหมวด วิชา เศรษฐศาสตร์ เรื่อง เงินทองของมีค่า โดยดำเนินกิจกรรมพัฒนาตามแผนจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของเงิน ตามแผนการสอนที่ 1 ใช้ ระหว่างวันที่ 12 และ 14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คาบ ซึ่งขั้นตอนกิจกรรมพัฒนาดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2) ความรู้เรื่อง หลักและวิธีการ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย การพัฒนาจัดทำโครงการจัดการเรียนรู้ เพิ่มเติมใน สาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหมวด วิชา เศรษฐศาสตร์ เรื่อง เงินทองของมีค่า โดยดำเนินกิจกรรมพัฒนาตามแผนจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ตามแผนการสอนที่ 2 ใช้ระหว่างวันที่ 19 และ 21 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คาบ ซึ่งขั้นตอนกิจกรรมพัฒนาดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

3.2.2 การควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และการลดพฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยโดยกำหนดแผนการพัฒนา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้

1) ความรู้เรื่องการใช้จ่ายอย่างประหยัด การพัฒนาจัดทำโครงการจัดการเรียนรู้ เพิ่มเติมใน สาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหมวด วิชา เศรษฐศาสตร์ เรื่อง เงินทองของมีค่า โดยดำเนินกิจกรรมพัฒนาตามแผนจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ตามแผนการสอนที่ 2 ใช้ระหว่างวันที่ 25 และ 28 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คาบ ซึ่งขั้นตอนกิจกรรมพัฒนาดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2) กิจกรรม การอบรมเรื่องการควบคุมรายจ่ายด้วยการใช้จ่ายอย่างประหยัด โดยทำการอบรมหน้าแถวหลังจากที่นักเรียนเคารพธงชาติเป็นประจำทุกวัน โดยการให้ครูแบ่งเวรพลัดเปลี่ยนการอบรมเรื่องการประหยัดและการใช้จ่ายอย่างประหยัด แก่ นักเรียนเป็นประจำทุกวัน โดยการประยุกต์เนื้อหาจาก คู่มือ การเรียนการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ (การจัดการการเงินส่วนบุคคล) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - 6) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ รายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมการอบรมเรื่องการควบคุมรายจ่ายด้วยการใช้จ่ายอย่างประหยัด นักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แบ่งเป็น 6 สัปดาห์ เนื้อหาการอบรม คือ

สัปดาห์ที่ 1- 2 ทำการอบรมให้ความรู้ เรื่อง เงิน

- ความหมายของเงิน
- คุณค่า และ ประโยชน์ของเงิน
- แหล่งที่มาของเงิน
- การสร้างอนาคตที่ดีด้วยตัวเอง

- สัปดาห์ที่ 3 - 4 ทำการอบรมให้ความรู้ เรื่อง การใช้จ่ายอย่างฉลาด
  - การฉลาดซื้อ
  - แนวทางการประหยัดของนักเรียน
  - การเปรียบเทียบสินค้าและราคา ก่อนตัดสินใจซื้อ
  - การควบคุมการใช้จ่ายของตัวเอง
- สัปดาห์ที่ 5- 6 ทำการอบรมให้ความรู้ เรื่อง การวางแผนทางการเงิน
  - การออมทรัพย์
  - นักเรียนจะช่วยครอบครัวประหยัดได้อย่างไร
  - งบประมาณของครอบครัว
  - การทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย

3) กิจกรรม การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกวัน เพื่อให้ นักเรียน ได้ลงบันทึกเกี่ยวกับการใช้จ่ายในแต่ละวันของตัวเอง และเพื่อให้ นักเรียน ได้ทราบในการใช้จ่าย ของตัวเองและนำมาเปรียบเทียบในการควบคุมรายจ่ายของตัวเองต่อไป เป็นระยะเวลา 2 เดือน รายละเอียดดังนี้

กิจกรรมการทำสมุดบัญชี รายรับ - รายจ่าย ประจำตัวนักเรียน ชั้นที่ 2 โรงเรียน บ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการ

- ครูประจำชั้นอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัว ของนักเรียน
- จัดหาสมุดบัญชีรายรับ - รายจ่าย ให้ครบตามจำนวนนักเรียน
- ให้นักเรียนทดลองบันทึกข้อมูลบัญชีรายรับ - รายจ่าย ด้วยตนเองเพื่อให้ทราบถึง ความพร้อมในการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของนักเรียนทุกคน
- ให้นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน เป็นเวลา 2 เดือน
- ให้นักเรียนสรุปผลการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำทุกเดือน แล้วนำสมุด บัญชีรายรับ - รายจ่าย มาให้ครูตรวจความสมบูรณ์ของสมุดบัญชีรายรับ - รายจ่าย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่เป็นผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาและผลการพัฒนา ไปเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาในแต่ละด้านตามที่ได้กำหนดไว้จากการ วิจัยในระยะที่ 2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการพัฒนาความรู้เรื่องหลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ พบว่า

หลังจากนักเรียนได้เรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักและวิธีการทำการบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัด ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา คือ คุณค่าและประโยชน์ของเงิน จำนวน 2 คาบ วิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 คาบ และ การใช้จ่ายอย่างประหยัด จำนวน 2 คาบ ประเมินความรู้ของนักเรียนจากการตอบแบบทดสอบความรู้เรื่องวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย จำนวน 14 ข้อ ผลประเมินด้านความรู้พบว่า จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ตอบแบบทดสอบวัดความรู้ถูกทุกข้อ แสดงว่านักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้จากการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องประโยชน์และวิธีการทำบัญชี ซึ่งมากกว่าดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80 รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

รายการ	ตอบถูก (ร้อยละ)
1. การทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย หมายถึงการวางแผนในการใช้จ่ายเงิน	100.00
2. การเก็บสะสมเงินไว้ใช้ยามจำเป็น หมายถึงการประหยัดอีกวิธีหนึ่ง	100.00
3. นักเรียนก็สามารถช่วยผู้ปกครองประหยัดได้โดยการไม่จ่ายเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองจนหมด แต่จะเหลือเก็บไว้บ้าง	93.10
4. ประโยชน์ของการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ทำให้รู้การใช้จ่ายของตนเองในแต่ละวัน และนำไปสู่การควบคุมรายจ่ายที่ไม่เป็นประโยชน์ได้	93.10
5. บัญชีรายรับ – รายจ่าย สามารถกำหนดขึ้นมาได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องไปลอกมาจากหน่วยงานต่างๆ	93.10
6. สมุดบัญชีรายรับ – รายจ่าย ประจำตัว จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเมื่อนักเรียนได้ลงบันทึกเป็นประจำ และนำเอาผลรายรับ - รายจ่าย ของตนเองมา วิเคราะห์ในผลของการใช้จ่าย เป็นประจำทุกเดือน	96.55
7. ความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการลงบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสรุปผลและวิเคราะห์ตัวชี้วัด ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้บันทึกบัญชี ๕	100.00

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	คำตอบ (ร้อยละ)
8. การนำผลข้อมูลที่สรุปจากการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำวัน มาสรุปรวมเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน และสรุปเป็นรายปี จะสามารถทำให้ทราบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของตนมากขึ้น	93.10
9. การสรุปผลข้อมูลของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ไม่จำเป็นต้องสรุปรวมเป็นรายปีก็ได้ แต่จะทำในส่วนของรายสัปดาห์ และ รายเดือนก็เพียงพอแล้ว	93.10
10. การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล หมายถึง การใช้จ่ายในเงินทองและทรัพย์สินที่ตนมีอยู่ อย่างรัดกุม และได้ผลตอบแทนในเงินทองทรัพย์สินที่เสียไปอย่างคุ้มค่าที่สุด	100.00
11. การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลในฐานะที่เป็นนักเรียน หมายถึง การใช้จ่ายให้เหมาะสมกับวัยและฐานะของนักเรียน เช่น การซื้ออุปกรณ์การเรียน โดยไม่เห่อตามสื่อทางทีวี เพราะไม่มีประโยชน์และยังไม่ถึงเวลาอันสมควร	100.00
12. การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ไม่จำเป็นต้องทำเกี่ยวกับเรื่องของการใช้จ่ายประจำวันเท่านั้น แต่สามารถ นำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของนักเรียนในอนาคตได้	96.55
13. การประหยัดดอดออม ไม่เพียงจะมีประโยชน์เฉพาะตอนเป็นเด็กนักเรียนเท่านั้น แต่จะส่งผลถึงอนาคตด้วย	100.00
14. บุคคลผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดดอดออม และใช้จ่ายอย่างมีเหตุ ไม่ได้หมายถึงบุคคลที่ไม่จับจ่ายใช้สอยหรือซื้ออะไรเลย ซี่งเห็นียว มีเงินเท่าไรก็เก็บหมด แต่หมายถึง บุคคลที่มีการวางแผนในการใช้จ่ายไม่ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนอย่างสุรุ่ยสุร่าย	100.00

2. ผลจากแบบวัดเจตคติต่อการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผลการประเมินจากแบบวัดเจตคติของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ต่อการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัด จำนวน 15 ข้อ พบว่า จำนวนนักเรียนมากกว่า ร้อยละ 80 มีเจตคติที่ดีต่อการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัด อยู่ในระดับมาก

ที่สุดและไม่มีรายการใดที่ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 12

ตาราง 12 เจตคติของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ต่อ การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างประหยัดหลังกิจกรรมพัฒนา

รายการ	ค่าร้อยละของเจตคติ		ระดับเจตคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	
1. การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนทุกคนจะต้องมีและจัดให้เป็นกิจกรรมภายในโรงเรียน	93.10	6.90	มากที่สุด
2. การที่นักเรียนมีความรู้และเข้าใจในหลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เป็นสิ่งที่ดี	100.00	0	มากที่สุด
3. การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย มีประโยชน์ในด้านการใช้จ่าย ต่อตนเองและอนาคต	100.00	0	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความรู้สึกที่จำนวนของยอดเงินออมเพิ่มขึ้นเป็นเพราะการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกวัน	89.60	10.40	มากที่สุด
5. การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย นั้นไม่ยุ่งยากจนเกินไป เพียงแต่ต้องทำบัญชีทุกวัน และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองเท่านั้น	93.10	6.90	มากที่สุด
6. การใช้จ่ายอย่างประหยัด ทำให้เรามีเงินเก็บ	96.55	3.45	มากที่สุด
7. การควบคุมรายจ่าย ไม่ได้หมายถึงการไม่ใช้จ่ายเลย แต่หมายถึงการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล	89.60	10.40	มากที่สุด
8. การประหยัดคอดออม มีความสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตในอนาคต	100.00	0	มากที่สุด
9. นักเรียนเหลือเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองกลับบ้านทุกวัน แต่นักเรียนก็สามารถช่วยผู้ปกครองประหยัดได้เช่นกัน	96.55	3.45	มากที่สุด
10. การที่นักเรียนได้นำราคาและคุณภาพของสินค้ามาเปรียบเทียบถึงประโยชน์และคุณภาพก่อนที่จะซื้อนั้นก็คือนักเรียนได้มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน	93.10	6.90	มากที่สุด
11. การบริโภคในสินค้าที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ก็เท่ากับว่าเราใช้จ่ายอย่างไรประโยชน์	96.55	3.45	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ค่าร้อยละของเจตคติ		ระดับเจตคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	
12. การประหยัดดอคอม นำไปสู่ดำรงชีวิตที่ดีขึ้น	96.55	3.45	มากที่สุด
13. สิ่งที่ไม่จำเป็น หมายถึง สิ่งของที่เมื่อบริโภคเข้าไปแล้วไม่ให้อะไรหรือให้อะไรน้อย และให้โทษ เช่น น้ำอัดลม ลูกอม ฯลฯ	100.00	0	มากที่สุด
14. นักเรียนทุกคนควรที่จะช่วยผู้ปกครองประหยัดดอคอม เพราะ เงินเป็นสิ่งที่หาได้ยากมาก	96.55	3.45	มากที่สุด
15. การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ทำให้รู้การใช้จ่ายของตนเอง และนำไปสู่ การควบคุมรายจ่ายด้วยการใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีเหตุผล	89.60	10.40	มากที่สุด

3. ประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติกิจกรรม ในการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำตัวนักเรียน เป็นเวลา 2 เดือน

หลังจากที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ผ่านกิจกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำตัวทุกวันและ การควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น โดยครูประจำชั้นได้เฝ้าติดตามดูพฤติกรรมตามแบบประเมินพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ ในช่วงระยะเวลา 2 เดือนผลการประเมินพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ จำนวนมากกว่าร้อยละ 80 มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมประหยัดบรรลุลักษณะพึงประสงค์ รายละเอียด ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์หลังจากปฏิบัติกิจกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำตัวทุกวัน ในช่วงระยะเวลา 2 เดือน

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ	
	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)
1. การเข้าร่วมกิจกรรม	100.00	0
2. ความรับผิดชอบ	93.10	6.90
3. ความซื่อสัตย์	96.55	3.45

ตาราง 14 ผลการประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์หลังจากปฏิบัติกิจกรรม การควบคุม
รายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ในช่วงระยะเวลา 2 เดือน

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ	
	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)
1. ด้านการใช้จ่าย	93.10	6.90
2. ด้านการควบคุมรายจ่าย	96.55	3.45
3. ด้านการออมเงิน	100.00	0

4. ผลการพัฒนาการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่าง
มีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ พบว่า

หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการ รู้ถึงวิธีทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายและ
การควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและประโยชน์ของการประหยัดซึ่ง
ประกอบด้วยเนื้อหา คือ การควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและประโยชน์ของ
การประหยัด ตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คาบ โดยการที่จะเน้นให้นักเรียนปฏิบัติ
ด้วยตนเองประเมินผลการปฏิบัติของนักเรียนจากการตอบแบบสอบถามในด้านพฤติกรรมการ
ปฏิบัติเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
จำนวน 14 ข้อ และผลจากการปฏิบัติด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และ
การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล พบว่า จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ตอบแบบสอบถามด้านการ
ปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลถูกทุกข้อ แสดงว่า
นักเรียนสามารถนำความรู้มาปฏิบัติจริง โดยได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามดัชนีชี้
วัดความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 ผลการการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และการใช้จ่ายอย่าง
มีเหตุผลของนักเรียน

รายการ	ค่าร้อยละของการปฏิบัติ			ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	
1. ข้าพเจ้าได้มีการวางแผนการใช้จ่ายด้วยการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย แล้วนำข้อมูลมาประกอบกับการตัดสินใจในการซื้อสินค้าและไม่ซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น	93.10	6.90	0	มากที่สุด
2. การใช้เงินที่ผู้ปกครองให้มาซื้อสินค้าที่เป็นประโยชน์และจำเป็นต่อการเรียน เช่น อุปกรณ์การเรียน ปากกา ดินสอ ฯ	100.00	0	0	มากที่สุด
3. การจะเปรียบเทียบราคากับปริมาณและคุณภาพ ของสินค้าที่จะซื้อ ก่อนตัดสินใจซื้อ	96.55	3.45	0	มากที่สุด
4. การไม่ตัดสินใจซื้อสินค้าตามแฟชั่นโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นและคุณภาพของสินค้า	89.60	10.40	0	มากที่สุด
5. การชอบซื้อของเล่นราคาแพง	0	0	100.00	น้อยที่สุด
6. การชอบซื้อขนม เช่น หมากฝรั่ง น้ำอัดลม ลูกอม เป็นต้น	0	0	100.00	น้อยที่สุด
7. การชอบไปรับประทานอาหารในร้านที่จำหน่ายในราคาถูก	96.55	3.45	0	มากที่สุด
8. การซื้อสินค้าที่มีราคาแพงจะปรึกษาผู้ปกครองก่อน หรือ ครู ก่อนค่อยตัดสินใจซื้อสินค้า นั้น ๆ	93.10	6.99	0	มากที่สุด
9. การเก็บสะสมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายในโรงเรียนไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็น	100.00	0	0	มากที่สุด
10. การมีความพอใจในการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และรู้ผลของการใช้จ่ายของตัวเองในแต่ละเดือน	100.00	0	0	มากที่สุด
11. การมีความภูมิใจเมื่อทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายและสามารถควบคุมการใช้จ่ายได้	100.00	0	0	มากที่สุด
12. การพอใจที่ครูและผู้ปกครองคอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายอยู่เสมอ	100.00	0	0	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	ค่าร้อยละของการปฏิบัติ			ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	
13. การซื้ออาหารบริโภคในโรงเรียน ข้าพเจ้าจะเปรียบเทียบราคากับคุณค่าของอาหารก่อนที่จะตัดสินใจซื้อเสมอ	100.00	0	0	มากที่สุด
14. ข้าพเจ้ามีบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัว และลงบันทึกการใช้จ่ายของตนเองเป็นประจำทุกวัน	100.00	0	0	มากที่สุด

ภาพรวมการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ พอสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาความรู้ เรื่องหลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายและการใช้จ่ายอย่างประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ พบว่า โดยกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน 4 คาบ สัปดาห์ ละ 2 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการพัฒนาพบว่า จำนวนนักเรียน มากกว่าร้อยละ 90 ตอบแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องหลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย จำนวน 14 ข้อได้ถูกต้อง และมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันตนเองอยู่ในระดับมากซึ่งผ่านเกณฑ์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนา

2. การพัฒนาความรู้ เรื่องการควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และประโยชน์ของการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ พบว่า โดยกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน 2 คาบ สัปดาห์ ละ 2 คาบ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ผลการพัฒนาพบว่า จำนวนนักเรียน มากกว่าร้อยละ 80 ตอบแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และประโยชน์ของการประหยัด จำนวน 14 ข้อได้ถูกต้อง และมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันตนเองอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนา

3. กิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ โดยดำเนินโครงการพัฒนาประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัว และ การควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ผลการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ ซึ่งประเมินจากพฤติกรรมอันพึงประสงค์ พบว่า จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มี พฤติกรรมอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีทุกกิจกรรม ซึ่งผ่านเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนา และการติดตามผลการพัฒนาด้านพฤติกรรมอันพึงประสงค์หลักการ

สรุปผลสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ตามกรอบของการศึกษาวิจัย รายละเอียดดังปรากฏใน ดังนี้

ตาราง 16 ผลสำเร็จการพัฒนาการทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายประจำตัวนักเรียน

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนา
1. การพัฒนาความรู้ถึงคุณค่าและประโยชน์ของเงิน และ หลักวิธีการของการทำบัญชี รายรับ – รายจ่าย	1. จัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องคุณค่าและประโยชน์ของเงิน และหลักวิธีการของการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 คาบ	1. นักเรียนร้อยละ 80 สามารถตอบแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องหลักวิธีการของการทำบัญชีได้ทุกข้อ 2. มีการติดตามและสังเกตอย่างจริงจังจากครูผู้ปกครอง และ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทุกคน	1. นักเรียนจำนวนมากกว่าร้อยละ 90 ตอบแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ของหลักและวิธีการทำบัญชีได้ทุกข้อ 2. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมการพัฒนาเกี่ยวกับการทำบัญชีผ่านตามเกณฑ์ประเมิน อยู่ระดับดี

ตาราง 17 ผลสำเร็จการพัฒนาการควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนา
1. การสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้นักเรียนอยากที่จะประหยัดด้วยการควบคุมรายจ่ายด้วยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น	1. จัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องหลักของการใช้จ่ายอย่างประหยัดจำนวน 2 คาบ 2. การอบรมเพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกทัศนคติที่ดีต่อการทำบัญชีและการ	1. นักเรียนร้อยละ 80 สามารถตอบแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการใช้จ่ายอย่างประหยัดได้ทุกข้อ 2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มากกว่าร้อยละ 80 มีผลการประเมิน	1. นักเรียนจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ตอบแบบทดสอบความรู้เรื่องการควบคุมรายจ่ายและประโยชน์ของการประหยัดได้ถูกทุกข้อ 2. นักเรียนปฏิบัติ

ตาราง 17 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการพัฒนา
ของนักเรียนโดยให้ ลดการใช้จ่าย	ใช้จ่ายอย่างประ หยัดและมีเหตุผล	พฤติกรรมอันพึงประ สงค์อยู่ในระดับดีทุก กิจกรรม	กิจกรรมการพัฒนา เกี่ยวกับการควบคุม รายจ่ายโดยการลด
3. การกำหนดโครง การเพื่อกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดการประ หยัดอดออม	3. กิจกรรมการทำ บัญชีรายรับ - ราย จ่ายประจำตัว ทุก คน	3. นักเรียนมีบัญชี รายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกคน 4. นักเรียนมีเจตคติ ที่ดีต่อการประหยัด อยู่ในระดับมาก	รายจ่ายที่ไม่จำเป็น ผ่านตามเกณฑ์ ประเมินอยู่ในระดับ ดี 3. นักเรียนทำบัญชี ได้ และมีบัญชีเป็นของ ตัวเองทุกคน 4. ผลจากการวัดเจตคติ ต่อการประหยัดพบว่า นักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มีเจตคติต่อ การประหยัดอยู่ใน ระดับมาก